

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **R. Ž.**, zastoupená Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem, sídlem Čimelice 112, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, **za účasti:** V. Ž., týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2020, č. j. KUJCK 67808/2020, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 11. 2021, č. j. 51 A 46/2020-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Obecní úřad Č. (dále též „obecní úřad“) vydal dne 23. 4. 2020 pod č. j. 2/2019/EO rozhodnutí, kterým zamítl žádost žalobkyně o zrušení údaje o místu trvalého pobytu osoby zúčastněné na řízení podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci

obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel). Obecní úřad dospěl k závěru, že v řízení sice bylo prokázáno, že bývalý manžel (osoba zúčastněná na řízení) již dotčený byt neužívá, neboť se z něj odstěhoval, avšak současně nebyl prokázán zánik jeho užívacího práva s ohledem na skutečnost, že byt patřil do nevypořádaného společného jmění žalobkyně a bývalého manžela (osoby zúčastněné na řízení).

[2] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí obecního úřadu potvrdil. K odvolací námitce žalobkyně, že k zániku užívacího práva osoby zúčastněné na řízení došlo dobrovolným odstěhováním se z bytu, žalovaný poukázal na zápis v katastru nemovitostí, dle kterého byt patřil do společného jmění žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení. Bývalý manžel (osoba zúčastněná na řízení) tedy byl spoluvlastníkem tohoto bytu, z čehož mu plynula i existence užívacího práva k němu.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích. V žalobě namítala, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a nesprávně jej posoudil. Žalovaný se dle jejího názoru nevypořádal s námitkami týkajícími se obsahu vlastnického práva a zániku práva užívacího. Nereagoval na důkazní návrhy žalobkyně a neprovedl navržené důkazy, především výsledkem svědků. Žalobkyně se domnívala, že prokázala zánik užívacího práva osoby zúčastněné na řízení, žalovaný však dospěl k opačnému závěru. Žalobkyně poukazovala na nemožnost vycházet ze zápisu v katastru nemovitostí, neboť se do něj zapisuje toliko právo vlastnické, nikoli však právo užívací. V této souvislosti namítala, že rozsah uvedených práv je naprosto odlišný a nelze je směřovat či zaměňovat. Dle žalobkyně osobě zúčastněné na řízení náleželo pouze tzv. holé vlastnictví, užívací právo k dotčenému bytu zaniklo tím, že se z bytu dobrovolně odstěhovala.

[4] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné, neboť z něj jednoznačně vyplývá, že žalovaný považoval za zásadní spoluvlastnické právo osoby zúčastněné na řízení k dotčenému bytu, který patřil do nevypořádaného společného jmění, jehož existenci prokázal zápis v katastru nemovitostí. Dle krajského soudu tedy nebylo třeba provádět další dokazování. Krajský soud ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že obsahem vlastnického práva je mimo jiné právo věc užívat, přičemž toto právo bez dalšího nezaniká tím, že je vlastník dočasně nevykonává. Užívací právo osoby zúčastněné na řízení dle krajského soudu pramení z existence jeho spoluvlastnictví k bytu, přičemž nebylo zjištěno, že by v daném případě došlo k jeho zákonnému omezení. Krajský soud připomněl, že ke zrušení údaje o místu trvalého pobytu je zapotřebí kumulativního naplnění obou zákonem stanovených podmínek. Žalobkyni tedy nemohlo být vyhověno, neboť byla splněna pouze podmínka neužívání bytu bývalým manželem žalobkyně (osobou zúčastněnou na řízení), nikoli však již podmínka zániku užívacího práva k bytu. Toto právo totiž vyplývá z dosud existujícího spoluvlastnického práva bývalého manžela žalobkyně k bytu, který patřil do nevypořádaného společného jmění manželů.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž nejprve namítla nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů.

pokračování

Uvedla, že krajský soud se nezabýval tím, proč na daný případ nelze aplikovat § 768 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Stěžovatelka se domnívala, že nebyly vypořádány ani její námitky ohledně důkazní hodnoty zápisu v katastru nemovitostí, existence a zániku užívacího práva, nebylo reagováno na její důkazní návrhy (včetně výsledku svědků, výsledku osoby zúčastněné na řízení a záznamu o podaném vysvětlení). Rovněž namítala, že krajský soud považoval stěžovatelku a bývalého manžela (osobu zúčastněnou na řízení) za spoluvlastníky dotčeného bytu, přestože byt je součástí jejich nevypořádaného společného jmění manželů. Stěžovatelka požadovala provedení důkazu rozsudkem o rozvodu manželství, který by dle jejího názoru vyvrátil závěr soudu o tzv. neodvozeném titulu osoby zúčastněné na řízení k bydlení. Stěžovatelka argumentovala tím, že pokud osoba zúčastněná na řízení byt opustila, došlo k zániku jejího užívacího práva, a tedy správní orgány měly vyhovět její žádosti o zrušení údaje o místu trvalého pobytu.

[6] Žalovaný ve vyjádření poukázal na nedůvodnost podané kasační stížnosti a navrhl její zamítnutí. Konstatoval, že správní orgány se dostatečně vypořádaly se všemi námitkami stěžovatelky a řádně posoudily skutkový i právní stav věci.

[7] Osoba zúčastněná na řízení práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu, neboť pouze v případě přezkoumatelného soudního rozhodnutí lze posuzovat důvodnost uplatněných námitek. Za nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou považována taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (např. již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Soudy však nemají povinnost reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit. Jak v této souvislosti vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009 sp. zn. III. ÚS 989/08, „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém“ (viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014-108). Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatelky o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 As 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V souzené věci je z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, že namítanou nepřezkoumatelností netrpí. Krajský soud se zabýval všemi okolnostmi případu, na které stěžovatelka poukazovala v podané žalobě, vypořádal se s jejími námitkami a vznesenými důkazními návrhy, včetně odkazů na judikaturu. Nejvyšší správní soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkumu napadeného rozsudku.

[10] V projednávané věci je mezi účastníky řízení veden spor o to, zda na základě stěžovatelčiny žádosti měl být zrušen údaj o místě trvalého pobytu osoby zúčastněné na řízení (bývalého stěžovatelčina manžela) na adrese Č. X.

[11] Podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel rozhodne ohlašovna o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, *zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana, a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část*. Podle odst. 2 téhož ustanovení zákona *ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c). Navrhovatel je v takovém případě povinen existenci důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c) ohlašovně prokázat*.

[12] V souladu s § 12a téhož zákona, je-li užívacím titulem vlastnické právo, nemusí být vlastnictví ani dokládáno, pokud existenci tohoto práva může ohlašovna bezúplatně ověřit veřejným dálkovým přístupem v katastru nemovitostí.

[13] Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že ke zrušení údaje o místu trvalého pobytu může správní orgán přistoupit při kumulativním naplnění dvou podmínek. První podmínkou je zánik užívacího práva občana k objektu (nebo jeho vymezení části), druhou podmínkou představuje nevyužívání objektu osobou, u níž má být údaj o místě trvalého pobytu zrušen (viz k tomu již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, č. j. 6 As 15/2009-110).

[14] V souzené věci nebylo účastníky řízení rozporováno naplnění druhé podmínky, tj. že osoba zúčastněná na řízení (bývalý stěžovatelčin manžel) dotčený byt neužívá, neboť se z něj odstěhovala. Krajský soud tedy v napadeném rozsudku správně dovodil, že provádění jakéhokoli dokazování (včetně výslechu svědků, výslechu osoby zúčastněné na řízení či záznamu o podaném vysvětlení) za účelem prokázání naplnění této podmínky by bylo nadbytečné.

[15] Předmětem řízení tak zůstalo posouzení otázky, zda došlo též k naplnění první podmínky stanovené zákonem, tj. zániku užívacího práva k bytu osobou zúčastněnou na řízení (bývalým manželem), jehož se stěžovatelka dovolává.

[16] Krajský soud v napadeném rozsudku vycházel ze správného předpokladu (stejně jako správní orgány obou stupňů), že stěžovatelčin bývalý manžel byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí spoluvlastníkem bytu na adrese Č. X, patřícího do společného jmění manželů, které nebylo ke dni rozhodování správních orgánů po rozvodu manželství vypořádáno. Tato skutečnost byla prokázána zápisem vlastnického práva v katastru nemovitostí. Osobě zúčastněné na řízení proto náležela k dotčenému bytu stejná práva a povinnosti jako stěžovatelce. Ostatně, ani stěžovatelka v kasační stížnosti nezpochybňuje, že dotčený byt patřil v době rozhodování správních orgánů do společného jmění manželů, které nebylo po rozvodu vypořádáno, přesto zastává právní názor, že užívací právo bývalého manžela opuštěním bytu zaniklo. S tímto právním názorem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Konstrukci, o kterou stěžovatelka tento závěr opírá, považuje za účelovou.

pokračování

[17] Vlastnické právo jako nejsilnější věcné právo je souborem následujících práv: právo věc držet (*ius possidendi*), právo věc užívat a požívat její plody a užitky (*ius utendi et fruendi*) a právo s věcí nakládat (*ius disponendi*). Právem vlastníka je tedy libovolně s věcí nakládat, mezi jeho oprávnění patří i věc upravovat, zničit nebo opustit. Pokud ovšem vlastník o své vlastní vůli určité právo plynoucí z jeho práva vlastnického dobrovolně nevykonává, neznámá to, že mu toto právo zaniklo. Pouze tehdy, je-li vlastník zákonem předpokládaným způsobem ve výkonu svého vlastnického práva omezen (na základě zákona, rozhodnutím orgánu státní moci nebo na základě právního jednání), a tedy zákonem předpokládaným způsobem oprávnění plynoucí z vlastnického práva pozbyde, náleží mu tzv. holé vlastnictví, a to do doby, než omezení odpadne a práva se mu navrátí v plném rozsahu. O takový případ se však v posuzované věci nejednalo.

[18] Jakkoli bývalý stěžovatelčin manžel (osoba zúčastněná na řízení) dotčený byt neužíval, stále mu právo byt užívat náleželo a nezaniklo. Bylo pouze na jeho volbě, zda byt užívat bude či nikoli. Vlastnické právo je absolutním věcným právem, které působí *erga omnes*, přičemž od jeho obsahu se lze odchýlit s účinky vůči třetím osobám pouze tehdy, připouští-li to zákon. Pouhá skutečnost, že se bývalý stěžovatelčin manžel z bytu odstěhoval, ovšem nepředstavuje zákonný důvod pro omezení jeho (spolu)vlastnického práva, a neobstojí ani stěžovatelčiny úvahy o tom, že došlo ke konkludentnímu vzdání se tohoto práva. Ostatně, v opačném případě by zákonodárce pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu v § 12 zákona o evidenci obyvatel vůbec nemusel určovat dvě podmínky, neboť prokázání faktického neužívání by podle stěžovatelčina výkladu bez dalšího vedlo i k zániku práva užívacího. Takový výklad ovšem v daném případě, kdy došlo prokázání existence spoluvlastnického práva osoby k nemovité věci, v níž má současně evidováno místo trvalého pobytu, nelze přijmout.

[19] Stěžovatelka se v této souvislosti dovolává znění § 768 občanského zákoníku, podle kterého platí, že *zaniklo-li manželství rozvodem, a manželé měli k domu nebo bytu, v němž se nacházela jejich rodinná domácnost, stejné, nebo společné právo, a nedohodnou-li se, kdo bude v domě nebo bytě dále bydlet, zruší soud na návrh jednoho z nich podle okolností případu dosavadní právo toho z rozvedených manželů, na kterém lze spravedlivě žádat, aby dům nebo byt opustil, a popřípadě zároveň rozhodne o způsobu náhrady za ztrátu práva; přitom přihlédne zejména k tomu, kterému z rozvedených manželů byla svěřena péče o nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti a o které manželé pečovali, jakož i ke stanovisku pronajímatele, půjčitele nebo jiné osoby v obdobném postavení.*

[20] Výkladem citovaného ustanovení se podrobně zabýval Nejvyšší soud v nedávném rozsudku ze dne 23. 3. 2022, č. j. 26 Cdo 1040/2021-216. V něm vyložil, že „ze znění tohoto ustanovení plyne, že míří především na případy zrušení společného práva nájmu (§ 745 o. z.) či na jiné obligační tituly stejného nebo společného práva bydlení, čemuž nasvědčují hlediska uvedená v § 768 odst. 1 věta za středníkem o. z., ke kterým by měl soud přihlížet při rozhodování o tom, kterému z manželů dosavadní právo zruší a za jakou náhradu. Nelze vyloučit použití uvedeného ustanovení i na věcně právní tituly (např. společná služebnost užívání bytu), nebude se však vztahovat na společné právo v bytě nebo domě ve společném jmění manželů či stejné právo v rámci podílového spoluvlastnictví manželů. Is přihlédnutím k závěrům naznačeným komentářovou literaturou [srov. např. Hulmák, Milan, In: Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655 - § 975). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, str. 461 - 469, m. č. 4.; Melzer, F., Tégl, P. a kolektiv:

Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IV. § 655 - § 975. Praha: Leges, 2016, str. 796 - 808; či Findejs, S., Juřátková, P., Zuklínová, M. a kolektiv autorů. Občanský zákoník - Komentář s judikaturou. Svazek VI - Manželství (§ 655 - § 770). Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. ISBN 978-80-7624-000-1. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS[®] je dovolací soud toho názoru, že samostatná úprava vypořádání společného jmění manželů (§ 736 a násl. o. z.) a samostatná úprava zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví (§ 1140 a násl. o. z.) použití § 768 o. z. neumožňuje“ (pozn: zvýraznění podtržením doplnil soud). Od těchto závěrů nemá Nejvyšší správní soud důvod se v nyní posuzované věci odchýlit.

[21] V uvedeném rozsudku Nejvyšší soud zároveň shrnul, že „*ustanovení § 768 o. z. by tak mělo být aplikováno na případy, kdy společné nebo stejné právo bývalých manželů nejde zrušit a případně vypořádat jiným zákonným způsobem*“. Z citovaného ustanovení tak vyplývá, že v případě společného jmění manželů ani podílového spoluvlastnictví, kde občanský zákoník samostatně upravuje jejich vypořádání, nelze § 768 občanského zákoníku aplikovat (bez ohledu, zda dojde k dohodě, anebo rozhodne soud).

[22] V souzené věci navíc v době rozhodování správních orgánů žádná dohoda mezi bývalými manželi prokázána (doložena) nebyla; skutečnost, že se osoba zúčastněná na řízení z bytu odstěhovala, byla v projednávaném případě nepochybně jednáním jednostranným. S ohledem na shledanou nemožnost aplikovat na daný případ § 768 občanského zákoníku však bylo bezpředmětné se touto otázkou dále zabývat a provádět v tomto ohledu jakékoli dokazování, které stěžovatelka navrhovala jak v řízení před krajským soudem, tak v kasační stížnosti.

[23] Napadený rozsudek krajského soudu je tedy ve shodě se závěry správních orgánů obou stupňů založen na správném právním posouzení, že užívací právo osoby zúčastněné na řízení, které v daném případě pramenilo z jeho spoluvlastnického práva k bytu patřícího do společného jmění, které po rozvodu manželů nebylo vypořádáno, nezaniklo (neboť existuje přímý vztah mezi nemovitou věcí a jejím vlastníkem). Z tohoto důvodu nebyla a nemohla být naplněna podmínka § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel spočívající v zániku užívacího práva osoby zúčastněné na řízení, která v době rozhodování správních orgánů byla vlastníkem dotčeného bytu, který patřil do nevypořádaného společného jmění manželů.

[24] Pokud osoba zúčastněná na řízení měla v době rozhodování správních orgánů spoluvlastnické právo k dotčenému bytu, krajský soud správně konstatoval, že byla nositelem neodvozeného titulu k bydlení. Namítla-li stěžovatelka v kasační stížnosti, že správní orgány a krajský soud nesprávně hovoří o spoluvlastnictví, ačkoli se jedná o společné jmění manželů, Nejvyšší správní soud uvádí, že tato skutečnost není pro posouzení věci samé rozhodná. Jednak není zřejmé, jakým způsobem se tato skutečnost negativně promítá do práv stěžovatelky, jednak platí, že se v případě společného jmění manželů (které bylo dříve nazýváno bezpodílovým spoluvlastnictvím manželů) jedná o specifickou formu spoluvlastnictví, která vzniká pouze mezi manžely.

[25] Byť bylo manželství rozvedeno, což opět žádný z účastníků nečinil sporným, zrušené společné jmění nebylo v rozhodné době (v době rozhodování správních orgánů) mezi bývalými manželi vypořádáno. Nejvyšší správní soud proto považoval za nadbytečné provádět v řízení důkaz rozsudkem Okresního soudu v Písku o rozvodu manželství (č. j. 7 C 305/2015-21, ve znění usnesení č. j. 7 C 305/2015-23). Zároveň v této souvislosti

pokračování

poukazuje již na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 33 Odo 1229/2006 (č. 9/2009 Sb. rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu), v němž uvedl: „*Institut tzv. společného jmění manželů v zásadě vyjadřuje rovné postavení manželů a je určitým průlomem do individualizovaného vlastnického práva. Jestliže zanikne manželství, zaniká i společné jmění manželů. Zanikne-li společné jmění manželů, má se provést vypořádání. Právní vztahy bývalých manželů v přechodném období, které vzniká mezi zánikem společného jmění manželů a jeho vypořádáním, nejsou zákonem výslovně upraveny a je nutné je posuzovat obdobně podle předpisů o společném jmění manželů.*“ Také aktuální právní úprava obsažená v § 736 občanského zákoníku výslovně stanoví, že *pokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění manželů není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně.*

[26] Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 23. 10. 2013, č. j. 9 As 121/2012-47 shrnul, že „*u neodvozeného titulu užívání vždy existuje zcela samostatné právo odhlašované osoby užívat objekt a odhlašovatel zánik tohoto práva musí prokázat, zpravidla doložením zániku smluvního vztahu či jiné právní skutečnosti, na základě které neodvozený titul k užívání v minulosti vznikl.*“ V souzeném případě však krajský soud nepochybil v závěru, že stěžovatelka zánik užívacího práva osoby zúčastněné na řízení v důsledku zániku jeho spoluvlastnického práva neprokázala. V této souvislosti rovněž správně dovodil, že na daný případ nedopadají závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2008, č. j. 3 As 38/2008-82, kde se jednalo o skutkově odlišnou věc, neboť užívací právo bylo založeno na zaniklém nájemním vztahu. Krajský soud souhlasil s poukazem stěžovatelky na část právní věty usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 2. 2007, č. j. 2 As 64/2005-108, č. 1259/2007 Sb. NSS, dle které „*nedílnou součástí práva na zvolení místa trvalého pobytu je také právo na to, aby na zvolené adrese místa trvalého pobytu nebyly evidovány osoby, které pro to nesplňují nebo přestaly splňovat zákonné podmínky.*“ Dospěl však ke správnému závěru, že v projednávaném případě stěžovatelčin bývalý manžel tyto zákonné podmínky (s ohledem na jeho vlastnické právo) prokazatelně splňoval. Stěžovatelka se tedy mylí v tom, že osobě zúčastněné na řízení k bytu patřícího do společného jmění manželů právo nemovitost užívat nesvědčilo.

[27] Nejvyšší správní soud se s krajským soudem shoduje také v závěru, že stěžovatelku nebylo třeba vyzývat k dalšímu doplnění důkazních návrhů a že ji správní orgány nebyly povinny poučovat o tom, že „*neunáší důkazní břemeno.*“ Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010-214, č. 2235/2011 Sb. NSS: „*Poučovací povinnost správního orgánu dle § 4 odst. 2 správního řádu z roku 2004 nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit.*“ V situaci, kdy správní orgán ve veřejném rejstříku ověřil existenci spoluvlastnického práva stěžovatelčina bývalého manžela k dotčenému bytu patřícího do společného jmění manželů, které nebylo vypořádáno, nebylo třeba provádět žádné další dokazování, a tedy ani vyzývat stěžovatelku k doplnění důkazních návrhů. Stěžovatelce se rovněž dostalo poučení dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k jeho podkladům, z čehož jí muselo být zřejmé, že správní orgán již shromáždil pro rozhodnutí ve věci potřebné podklady.

[28] Pokud se jedná o listiny navrhované stěžovatelkou k důkazu v podané kasační stížnosti (konkrétně prvostupňovým rozhodnutím obecního úřadu, odvoláním

stěžovatelky, rozhodnutím žalovaného o odvolání, žalobou a napadeným rozsudkem krajského soudu), Nejvyšší správní soud konstatuje, že tyto listiny jsou nedílnou součástí správního a soudního spisu, z jejichž obsahu soud ve své rozhodovací činnosti vychází. Dokazování ve správním soudnictví se jimi proto neprovádí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2022, č. j. 2 Afs 23/2022-41, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117). K návrhu na provedení důkazu usnesením Okresního soudu v Písku o schválení smíru ve věci vypořádání společného jmění manželů ze dne 17. 2. 2021, č. j. 12 C 132/2016-257, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že toto usnesení bylo vydáno až po rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k tomu, že podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), platí, že *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu*, nelze v řízení přihlížet k novým skutečnostem, k nimž došlo až po vydání rozhodnutí žalovaného, a ze kterých tedy správní orgány nemohly ve své rozhodovací činnosti vycházet.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[30] O nákladech účastníků řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud osobě zúčastněné na řízení neuložil žádnou povinnost, ani neshledal důvody zvláštního zřetele hodné pro přiznání nákladů řízení, proto rozhodl tak, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu